

פרוטוקול מס' 43

מישיבת ועדת הכספים

יום ב' י"ט בחשוון תשל"ח - 31.10.1977, שעה 10.00

נ כ ח ר :

חברי הועדה:

ש. לוריאן - היו"ר

א. אבטבי

א. אולפרט

י. ברמן

פ. גרופר

ע. הדר

מ. זורע

י. זכאי

י. כהן

י. כהן-אורגד

מ. כהן

א. מלמד

נ. פדר

ד. רוזליו

א. שריר

ח. קורפו

מ. שחל

מ. עמאר

פ. שריד

ח. בר-לב

סגן שר האוצר י. פלומין

מ. נוידרפר - הממונה על הכנסות המדינה

ש. שביד-גלעדי - האוצר

ח. הקר - האוצר

י. שגיא - האוצר

ח. הקר - האוצר

ח. דרושור - האוצר

ש. מושכל - האוצר

ע. הצרונני - בנק ישראל

ח. מסחוביץ - משרד המשפטים

ס. אלחנני

מוזמנים:

כלכלנית הועדה:

ד"ר ג. קטרון

היוע"מ לועדה:

מ. איזנברג

קצרנית:

א. חוק המילוח (הוראות שונות), תשל"ח-1977;

סדר-היום:

ב. צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה

ועל יבוא טובין), תשל"ז-1977;

ג. צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים

ומסדות כספיים), תשל"ז-1977;

147.

(מקל) 7.11.77 א"מ

ד. צו מס קניה על שירותים (תיקון),
תשל"ח - 1977;

ה. חוק עידוד החסכון - תכנית חסכון כפל-
כפליים;

ו. אכרזה על האחזיות והתנחלויות חקלאיות -
תקנות מס רכוש וקרן פיצויים; (תשלום
(פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי),
תשל"ד-1974;
תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פצויים)
(חפצים בייתיים) (תיקון), תשל"ח-1977.

א. חוק המילואות (הוראות שונות), תשל"ח-1977

היו"ר ש. לוריא:

ברושחכם, אני מתכבד לפתוח את הישיבה.
הסעיף הראשון בסדר-היום - חוק המילואות

(הוראות שונות), תשל"ח-1977.

נשמע דברי הסבר להצעת החוק מפי סגן שר האוצר,

מר פלומין.

סגן שר האוצר י. פלומין: אדוני היושב-ראש, הצעת החוק שלפנינו, יש
בה 6 סעיפים. ב-3 הסעיפים הראשונים מוצעות
ההוראות המריטוריות שאנו רוצים לקבוע בחוק.

ההוראה הבסיסית, כפי שהיא מופיעה בסעיף 1,
באה לחקן פעויות במצב החוקי הקיים, לפני אנשים שקבלו תעודות מלווא
ולא פדו אותן במועד, נשללת מהם האפשרות לקבל פיצוי בגין החזקת
התעודות מעבר למועד הפדיון הקבוע בחוק. היות ולא תמיד הסיבה לאי-פדיון
האגרות במועד היא רשלנותו של מחזיק התעודה, לוב הסיבות הן מינהליות
שלמחזיק התעודות לא היתה שליטה עליהן - שנויי כתובת, עובדים בדואר -
מוצע בהצעת חוק זו - שהיא הצעת חוק מסגרת - לתת פיצוי מסויים למי
שלא פדה את התעודות תוך 6 חדשים מיום הפרעון. פי שפדה או התעודות
במסגרת 6 החדשים, לא יקבל פיצוי. מי שיפדה את התעודות לאחר 6 חדשים,
יקבל פיצוי.

עד מתי?

ע. הדר:

סגן שר האוצר י. פלומין: בסעיף 1(ג) מוצעת תקופה של 6 שנים.

בסעיף 1(ב) אנו מציעים תיקון לנוסח המופיע

בנוסח הכחול שלפניכם. במקום הטיפא המתחילה במלים: "וניתן לקבוע",
אנו מציעים:

"וניתן לקבוע שיעורי ריבית שונים לפי

המלוות, לפי מועד הפרעון, או לפי התקופה שעברה ממועד הפרעון ועד לפרעון
בפועל".

כפי שאמרתי, החוק הוא חוק מסגרת. אנו רוצים

להסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים, לקבוע וריאציות שונות של
פיצוי, שיהיו מונקציה של משך הזמן שחלף מיום הפדיון ועד יום הפדיון
בפועל.

מה קורה לגבי הקרן?

י. כהן:

סגן שר האוצר י. פלומין: הקרן אינה נפגעת.

בסעיף 1(ה) אנו מבקשים להכניס תיקון.

בנוסח המקורי, במופיע בנוסח הכחול, הצענו שהריבית תהיה פטורה ממש
הכנסה. עתה אנו מציעים לקבוע:

"השר באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור את הריבית ממס הכנסה, פטור מלא או חלקי".

אנו מציעים שנוי זה משום שאנו חושבים שבמקום לתת ריבית נמוכה פטורה ממס, במקרים מסויימים אולי ניתן ריבית גבוהה חייבת במס. היות והחוק הוא חוק מסגרת, אנו רוצים שיהיה לנו מגוון אפשרויות לקבוע צורת תשלום הריבית.

א. שריר: באיזה מקרים יהיה פטור?

סגן שר האוצר י. פלומין: הפטור יהיה מונקציה של גובה הריבית.

א. שריר: איזה סוג של מחזיקי תעודות מלווה אתם רוצים לפטור.

סגן שר האוצר י. פלומין: התקנות עדיין לא נוסחו. אנו חייכנו לאשר חוק המסגרת כדי לדעת מה יהיו משאלות חברי הוועדה. לאחר שיאושר החוק המסמין את שר האוצר, נמשיך בשלב השני.

ע. הדר: אמרת שהקרן לא תפגע. נניח שלאדם היתה אגרת חוב בסך 100 לירות. ביום המדיון היה ערכה 400 לירות.

סגן שר האוצר י. פלומין: הקרן והממשלה התצמדה. הופכים לקרן חדשה והריבית תשולם על כל הקרן.

ע. הדר: פאותו יום 400 הלירות שוב צמודים למדד?

סגן שר האוצר י. פלומין: לא. אבל תהיה ריבית. מנגנון התצמדה ממשיך לפעול ביום המדיון. פאותו יום ואילך יש קונטולידציה של 3 המרכיבים למרכיב אחד ומאותו יום מפשיכה לרוץ הריבית כפי שנקבעה, בלי התצמדה. למעשה זה דבר שלא היינו חייבים לעשותו, אבל חשבנו שמידת הצדק והיחוסר מחייבת שנעשה זאת. עוד איננו יודעים בכמה יעלה הדבר לאוצר המדינה. זאת נדע לפי המרחסיקה, אבל זה יעלה.

ע. הדר: אחם יודעים כמה אגרות חוב לא נפדו.

סגן שר האוצר י. פלומין: לא, איננו יודעים. יכול להיות שתעודות אבדו, יכול להיות שאנשים שירדו מהארץ לא פדו אגרות. קשה לדעת מה יהיה היקף המחויבות של התקציב.

פ. זורע: יש מקרים שתעודות לא הגיעו לזכאים. מה הסיבה?

סגן שר האוצר י. פלומין: הסיבות הן שחיים והן נזגעות בעיקר לשכירים. השכירים קבלו תעודות מלווה חובה על-פי דיווח בטופס 126 שהמעביד מעביר כל שנה לשלטונות מס הכנסה. במקרים רבים חלו שיבושים בטופס זה אם בשם ובכתובת ואם במספר תעודת הזהות. כתוצאה מכך לא נתאפשר להוציא את תעודות המלווה.

הסיבה השנייה - שנויי כתובת. היות ועם ישראל איננו ממהר להודיע בכל מקרה על שנוי כתובת, חוזרות תעודות רבות עליהן כתוב - "המען אינו ידוע". בחלקת המלוות בבנק ישראל עושה הכל כדי לאתר את הזכאים.

סעיף 2 להצעת החוק קובע שחרור מההוראה הקובעת שתעודת מלווה לא תהיה עבירה לכל דבר. ההוראה לגבי כל חוקי המלווה קובעת, שאגרות חוב אינן עבירות, אינן סחירות ואינן ניתנות לשיעבוד. אנו מציעים לשחרר את אגרות החוב מהגבלה זו. גם סעיף זה הוא סעיף מסגרת. וכל קביעה ספציפית טעונה אישור ועדת הכספים במסגרת

התקנות שיוציא שר האוצר. על כן נקבע בסעיף 2(א):

"השר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת לקבוע בתקנות -
(1) כי מילווה המפורט בתוספת השניה יהיה ניתן להעברה בתנאים הקבועים בתקנות".
בתוספת השניה מפורטים מלוות חסכון ובטחון. מילווה אלה הם המילווה, שבהצגת המדיניות שלנו אמרנו, שאנו מוכנים לעשות לגביהם הסדרים במקביל להסדרים לגבי אשראי פכוון. הדברים ידועים ואין צורך לפרטם.

בסעיף 2(א)(2) נקבע:
"כי מילווה פרצון לפי סעיף 14 לחוק מילווה פלחמה ומימון רכש תשל"ד-1973 (למלך - מילווה פרצון), יהיה ניתן להעברה ללא חמורה כחרימה למוסד צבורי שאישר שר האוצר לענין סעיף 46 למקודח מס הכנסה".

פ. כהן: המוסד המקבל את המילווה יהיה רשאי לפדותה?

סגן שר האוצר פ. פלומין: כאשר יגיע מועד הפרעון. אין כאן מדיון מוקדם.

היות ובחורם מלווה למוסד צבורי זכאי לקבל זיכוי או ניכוי ממס הכנסה, מתעוררת הבעיה - אדם המעביר אגרת חוב כתרומה למוסד צבורי, מה יהיה הזיכוי שיקבל בגין תרומה זו? אני מניח שזה יהיה הערך הממוצע של האגרת לאותו יום. מה שאנו מציעים עתה הוא - קביעת מסגרת. ומסגרת זו אומרת, שנוסף לתקנות שהשר יוציא באישור ועדת הכספים, תהיה הסמכה נוספת בדבר קביעת שווי התעודה לענין זיכוי או ניכוי לפי סעיף 46 למקודח מס הכנסה.

מאיר כהן: בתחילת דברייך דברת על מתן פצוי לאנשים שלא פדו אגרות מלווה במועד. זאת אני יכול לקבל. אבל כאשר אתה מדבר על מתן תרומות חוץ מתן זיכוי ממס, אינני מבין זאת.

סגן שר האוצר פ. פלומין: אמרתי בתחילת דברי שהמדובר בשלוח קבוצות של בעיות, שכל אחת מהן מתמקדת בסעיף שונה. אני בטוח שאם היינו מביאים שלושה חוקים נפרדים לכל אחת מקבוצות הבעיות שהזכרתי, בודאי היה קם אחד מחברי הועדה ושואל: מדוע לא הבאתם זאת בחוק אחד? אני יודע שקשה לרצות את כל עם ישראל. אבל, לדעתי, טוב עשינו שריכזנו את כל הנושאים הנוגעים למלוות בחוק אחד. זכותך להתנגד לאחד מסעיפי החוק.

הבעיה השלישית שבאנו לפתור היא - בעיית מלווה פרצון.

פ. הדר: הקבוצה הראשונה מתייחסת רק למלוות חובה?

סגן שר האוצר פ. פלומין: לא, היא כוללת גם מלווה בטחון.

לגבי מלווה פרצון, במסגרת הבעיה השלישית שאנו באים לפתור - אנו אומרים: תאגיד הנחון במצוקה כלכלית והשר טבור שיש למדינה עניין לפיכע בידיו, או נכה ששילם מלווה פרצון ודרגת נכותו נקבעה על-פי דין ל-50% או יותר והוא נחון במצוקה כלכלית, רשאי השר להורות כי המילווה פרצון ששילמו ייפרע לפני מועד הפרעון. והוא צריך לקבוע בתקנות דרכי הפרעון המוקדם.

אלו הן לפעשה 3 קבוצות הבעיות שאנו באים לפתור במסגרת חוק זה. סעיפים 4, 5 ו-6 הם סעיפים טכניים המשלימים את התוראות של 3 הסעיפים הראשונים שהם סעיפים אופרטיביים.

בתוספת הראשונה, אחרי פרט 15, אנו מציעים

להוסיף:

"16. חוק מילווה מלחמה על שבח מקרקעין,

חש"ה-1975;

בהאם לכך ישונו מספרים הפרטים והאזכורים
שלאחריו וכן בסעיף 1 לחוק במקום "בפרטים 17 עד 20" יבוא: "בפרטים 17
עד 21".

היו"ר ש. לוריא:

תודה לסגן שר האוצר מר פלומין.

סגן שר האוצר י. פלומין:

אדוני היושב-ראש, היות וטרדות הזמן מחייבות
נוכחותי במקום אחר, אני נאלץ לעזוב. חברי

ישיבו על שאלות חברי הועדה.

היו"ר ש. לוריא:

אנו עוברים לדיון בקריאה שניה בהצעת החוק.
ונפתח בדיון בסעיף 1 - "ריבית על מילווה

שלא נפרע במועד".

נשמע החיקונים המוצעים לסעיף זה.

ח. הקר:

3 חיקונים מוצעים לסעיף 1:

החיקון האחד: בסעיף 1(ב) במקום הסימא יבוא:
"וניתן לקבוע שיעורי ריבית שונים לפי המילווה, לפי מועד הפרעון, או
לפי התקופה שעברה ממועד הפרעון ועד לפרעון במועד".

החיקון השני: בסעיף 1(ה) יאמר: "בשר,
באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור את הריבית ממס הכנסה, פטור
מלא או חלקי".

והחיקון השלישי: בסעיף 1(ג), במקום
המלים "בפרטים 17 עד 20" יבוא: "בפרטים 17 עד 21".

היו"ר ש. לוריא:

האם יש הערות או הצעות לסעיף זה? - איין.
אני מעמיד להצבעה סעיף 1, בחיקונים

שהוגשו על-ידי האוצר.

ה צ ב ע ה

סעיף 1, בחיקונים שהוגשו על-ידי האוצר - נתקבל

היו"ר ש. לוריא:

אנו עוברים לסעיף 2 - "העברת מילווה".

ח. הקר:

לסעיף זה מוצע חיקון אחד: בסעיף 2(ב), בסופו
יוסיף:

"ובדבר קביעת שווי החעודה לענין הניכוי

או הניכוי לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה".

פ. כהן:

אני רוצה לחזור על הדברים שאמרתי לגבי
המוצע בסעיף זה, כי מלווה מרצון יהיה ניתן
להעברה ללא חמורה כתרומה למוסד צבורי. אני חושש שזה פותח פתח לכל
מיני מנפולציות של פחן חמורה. יכול להיות שלא תנתן חמורה בעין,
אבל יכול להיות שתנתן חמורה בדרך אחרת. מי יבדוק זאת?

היו"ר ש. לוריא:

חבר-הכנסת כהן, האם דבריו הם בבחינת הערה
או שאתה רוצה להציע הצעה?

הערה.

פ. כהן:

אם חבר-הכנסת כהן אינו רוצה להציע הצעה,
אני אציע. אבל תחילה אני רוצה לשאול: מניין

ע. הדר:

הבטחון, שהמוסד לא יעניק טובת הנאה לתורם?

ד"ר ג. קטרוז:

דבר זה חל על כל פטור הניתן על-ידי שר האוצר, באישור ועדת הכספים.

היו"ר ש. לורינץ:

מתן פטור ממס לתרומות למוסדות מוכרים, האוניברסיטה, הטכניון וכל יתר המוסדות שאושרו על-ידי ועדת הכספים, קיים מאז ומתמיד, ולא רק בישראל אלא בכל הארצות המתוענות. זה דבר הומני וטוב שאנשים פרטיים יממנו מוסדות חשובים, ולא הכל יכול על תקציב המדינה. יש לכך אספקט פיננסי ואספקט חינוכי. איננו צריכים לשכוח לעסוק במצוות ולתרום למוסדות הראויים לתרומה. השאלה, האם לא יכולה להיות קנוניה בין התורם ובין המוסד המקבל את התרומה, נדמה לי שכמעט ואינה מתעוררת, כי אצלנו יותר מאשר בארצות אחרות, יש בקורת קפדנית על המוסדות, כיוון שהם מקבלים גם תקציבים ממשלתיים והם חייבים בהגשת מאזנים ודו"חות. לכן שאלה זו אינה מתעוררת, בוקאי לא כאשר מדובר על פטור מריבית. אין לי ספק שאילו מלכתחילה היינו דנים בכך, היינו מאשרים את הפטור למוסדות.

ג. פדר:

גם אם השאלה אינה מתעוררת, היה רצוי שהדבר יובהר בחוק.

היו"ר ש. לורינץ:

השאלה נדונה בוועדת הכספים מספר פעמים ובכל פעם קבלה הועדה את ההסבר ואשרה מתן פטור ממס לתרומות. אין מקום להבהרה נוסף על מה שנקבע בחוק.

ח. פסחוביץ:

אם ניתנה חמורה, פירוש הדבר שההצהרה שנמסרה הייתה כוזבת.

היו"ר ש. לורינץ:

אני מעמיד להצבעה סעיף 2.

ה צ ב ע ה

סעיף 2, בתיקונים שהוגשו על-ידי האוצר - נתקבל

היו"ר ש. לורינץ:

אנו עוברים לסעיף 3 - "מדיון מוקדם של מלווה מלחמה מרצון".

ד. רוזליו:

אני מציע למחוק את המלים: "ראה השר כי תאגיד ששילם מילווה מרצון נחון במצוקה כלכלית והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו, או "וכן את המלים "התאגיד או" בסמך של סעיף 3(א), ולאשר את הסעיף בנוסח הבא:

"ראה השר כי נכה ששילם מילווה מרצון ודרגת נכותו נקבעה על-פי דין ל-50% או יותר נחון במצוקה כלכלית, רשאי השר להורות כי המילווה מרצון ששילם הנכה יימנע לפני מועד הפרעון".

אני רוצה לנמק הצעה זו ואני מציע לחברי הוועדה לקבל אותה. אני רוצה להזכיר לעצמנו מתי נלקח מלווה מרצון זה? זה היה במלחמת יום-הכיפורים. אי אפשר היה להטיל מלוא עומס המלחמה על-פי חוק, על-ידי הסלח מלווה חובה, וזמנו לאזרחים שיתנו מלווה מרצון. מי שזוכר את המאמץ שעשו אזרחים ותאגידיים לגיוס המלווה מרצון, זוכר מה התרחש אז בארץ.

בהצעה שלפנינו משווים תאגיד שנמצא במצב כספי קשה עם נכה שנמצא במצב כספי קשה. אני יכול לתאר לעצמי שמאז 1973 יש תאגידיים הפסידו כספים ויש אזרחים שיחסית שרכשו מלווה מרצון בסכומים גדולים ומצבם הורע. מדוע מוצע פרעון מוקדם למלווה מרצון ששילם תאגיד, שהוא עוסק ומשכוחו של מנהלו מובטחת ולא מוצע פרעון מוקדם של מלווה מרצון של אזרחים. נראה לי שהבסיס המוסרי של הצעה זו הוא רעוע ונראה לי שמוטב שאנשי הקואליציה ידחו הצעה זו.

כל הארץ מצייצת שהצעה זו באה כדי להזרים כספים לחברה להובלת פרי של פר-רידור. על הבסיס המוסרי של העסקות של

מר פרידור ומר ברנר, אני נותן לחברי הועדה לשפוט. מי שמצוי בדברים יודע מה אופיים של המשפטים המתנהלים נגד החברה להובלת פרי ומה הספקולציות שנעשו כדי להשתמש בחריצים, בסדקים ובחרכים של חוקי מט-הכנסה בגרמניה ובאנגליה וניכויי פחת עד כדי משיכת מיכלית והעברתה מאנגליה לגרמניה כדי לעשות כסף, ועל כך תלוי ועומד משפט נגד החברה; זה הבסיס של חברה זו, שלמענה נועד סעיף זה בהצעת החוק שלפנינו.

אני מציע לחברי הקואליציה שיקבלו את התיקון שלי להצעה זו, כי הבסיס המוסרי של ההצעה - בעיקר בימים אלה שלאחר המדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה הזאת - הוא רעוע והוא מלא תמיהות.

ע. הדר: ד"ר קטרון, אני מבין שפרעון מוקדם של מילווה מרצון בסכום העולה על 5000 לירות, טעון

אישור הועדה?

בדיוק.

ד"ר ג. קטרון:

ע. הדר: אשר לתאגיד, עקרונית אינני פוסל פרעון מוקדם של מילווה מרצון ששילם תאגיד והוא נמצא במצוקה. אני רואה לנגד עיני את מפעל "כיתן דימונה" או מפעל אחר שתרם סכום עצום למילווה מרצון בזמן גיאומטרית עלול להיות במצוקה כלכלית. אני מבין את הרגישות של חבר-הכנסת אוזליו. אבל בשום אופן לא יעלה על דעתי, שועדה זו תאמר שמפעל העומד לפני החמוטטות איננו מענינה. יש כאן אינטרס ממלכתי לעזור למפעל הנמצא במצוקה. אינני נכנס לשאלה, אם מר פרידור הוא איש הגון או לא. יכול להיות שבמקרה הנדון, העניין פסול. אבל אנו עוסקים בחוק ולא במקרה הספציפי. ואני גורס שיש לאפשר פדיון מוקדם של מילווה מרצון ששילם מפעל הנתון במצוקה.

מה שאני בא לבקש הוא - להפריד בין תאגיד הנמצא במצוקה ובין נכה הנמצא במצוקה, ולייחד סעיף מיוחד לנכה.

ס. כהן: אני רוצה להזכיר לכולנו, שהמדובר במלווה מרצון ובהקדמת פרעונו למפעל הנמצא במצוקה כלכלית. אם לא יוקדם פרעון המלווה, המדינה תצטרך להחליץ לעזרת המפעל. וזה יעלה בכסף למדינה. לכן אני רואה ברכה בהצעה זו. אני מבין שהדבר לא ייעשה לגבי כל תאגיד. צריך יהיה לבחון מה האינטרס הצבורי בעניין. אני מבין שכל מקרה יובא לאישור ועדת הכספים ואז נתייחס לכל מקרה לגופו. לכן אני מציע לאשר את סעיף 3. אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת הדר להפריד בין תאגיד ובין נכה.

פ. זורע: אני מסכים לדבריו של חבר-הכנסת רוזליו שאין מקום לתאגיד ולנכה באותו סעיף, וצריך לייחד סעיף נפרד לנכה.

אני רוצה לומר לחבר-הכנסת רוזליו, כי גם תאגיד "קרע את עצמו" על מנת לסייע למדינה במצוקתה. בכמה מקרים אף נכנסו למצוקה כספית. לכן יש מקום להקדים פרעון מלווה מרצון לגבי תאגידים.

יחד עם זאת אנו, כועדת הכספים, צריכים להמנע מלשים מכשול על דרכו של שר האוצר, ולשנותו כל יכול שיקבע כל דבר. אני מציע שנקבע לו קריטריונים איזה תאגיד זכאי להקדמת פרעון מילווה מרצון ואיזה לא.

א. שריר: אני מציע לאשר סעיף 3 כלשונו, אולי בתיקון הקוסמטי שהציע חבר-הכנסת הדר לגבי הפרדה בין תאגיד ונכה. ואביא דוגמה מהמגבית באמריקה. יש יהודים המתחייבים לשלם סכומים עצומים למגבית, חצי מליון או מליון דולר. כאשר מגיע זמן

פרעון ההתחייבות, יש שאינם יכולים לפרוע התחייבויותיהם; מעולם לא הוגשה תביעה נגד אנשים אלה. אפשר לעשות אנלוגיה לגבי המקרה שלפנינו. אנשים התנדבו מרצון לעזור למדינה כשהיתה במצוקה. אם יש מפעל הנתון במצוקה וזקוק לעזרת המדינה, צריכה המדינה להחליף לעזרתו.

אני מציע לחבר-הכנסת רוזליו הידוע כאדם

שקול, שלא יתפס לדברים קיצונים וישקול מחדש הצעתו.

א. אולמרט:

אשר להצעה להפריד בין נכה ובין תאגיד, אני אינני רואה פסול בהצמדה אבל אם רצון החברים

לעשות הפרדה, תיעשה הפרדה.

אם פטחכלים על כל הסעיף כסעיף שאין לו הצדקה והוא רק "תרגיל" כדי לעזור לאדם מסויים, אני מציע לא לקבל זאת. אבל אם לא זו הכוונה, וגם אלה החושדים בכך, תהיה להם אפשרות לסעון טענתם כאשר מקרה זה יובא לפני הועדה - צריך לקבל את הסעיף. מה שמציק לי הוא - אי קביעת קריטריונים למצוקה כלכלית. תאגיד שילם מלווה מרצון בסכומים גדולים. היום יש קונסטלציה עסקית שבה כדאי להוציא כספי המלווה, למרות שההצמדה היא חלקית והריבית נמוכה יותר. מי יכול לפקח על כך? על-פי מה ייקבע שתאגיד במצוקה כלכלית והוא זקוק לכספים?

מ. זורע:

אני הצעתי לקבוע קריטריונים.

פ. גרופר:

איך אפשר לקבוע קריטריונים?

א. אולמרט:

אין לי אלא להצטרף למשאלתו של חבר-הכנסת זורע, שתנתן הדעת על קביעת קריטריונים. אבל גם כאשר ייקבעו קריטריונים, קיימת אפשרות של שרירות. ואנו, במסגרת ועדת הכספים, כאשר נתבקש לאשר פרעון מוקדם של מלווה מעל 5000 לירות, לא נוכל לדון אם המבקש נחון במצוקה כלכלית או לא, כי לא נוכל לבדוק זאת. הוא יצהיר בפנינו שהוא נחון במצוקה. האם נוכל להפוך את הועדה לוועדת חקירה שתחקור כל מקרה? אני יודע באיזו יסודיות אנו מטפלים באישור ערבויות. לבן השר יהיה צריך לעשות בדיקה יותר קפדנית לפי הקריטריונים שנקבע. מעבר לזה אינני רואה פסול בהצעת החוק.

פ. גרופר:

אני חושב שהצעת החוק היא טובה. המדובר בהקדמת פדיון מלווה מרצון ולא במתן כספים

אחרים. בקדנציה הקודמת הובא לפנינו מקרה של מפעל "גרב יפה" לייצור גרבונים שהיה במצוקה כלכלית, ואנו המלצנו על מתן עזרה של 20 מליון לירות למפעל. ידידי חבר-הכנסת רוזליו, יובאו לפנינו מקרים רבים של מפעלים שסימאנו במצוקה ונצטרך לדון אם המדינה צריכה לעזור להם. כאן אין מדובר בעזרה מתקציב המדינה, אלא בהקדמת מלווה מרצון שרכשו בעלי המפעלים.

אינני מסכים לדעתו של חבר-הכנסת אולמרט, שוועדת הכספים איננה יכולה לבדוק מצבו של מפעל. אם מופיע תאגיד לפני הועדה, הוא מופיע עם מאזנים ודוחו"ת וחברי הועדה יכולים לבקש כל חמר שהם חושבים שהוא דרוש לבדיקה. מה גם שאנו מוסרים את הדבר לידי שר האוצר. וחזקה על שר האוצר ששר האוצר יעביר לוועדה מקרים בדוקים. על-פי נסיוני בוועדת הכספים בקדנציה הקודמת, אני יכול לומר שאין מביאים לוועדה דברים מופשטים. כל נושא לומדים ועל כל נושא מתווכחים. אני חושב שהצעה זו טובה כשלעצמה, כי אצלנו לפעמים עזרה כזאת למפעל נותנת לו אפירות להמשיך להתקיים. אם היה מקרה שבא מפעל שעמד לפני פשיטת רגל והיה חייב לעובדים מליוני לירות, החלטנו כי ינתן לו הסכום הדרוש, כי העובדים איום אשמים בפשיטת הרגל ולעובדים צריך לשלם.

א. אבסבי:

אני סבור שיש בסעיף זה היסוד של עזרה הדדית ולכן אני מחייב אותו. כאשר המדינה היתה

במצוקה, המפעל סייע למדינה. היום כאשר המפעל במצוקה, המדינה צריכה לעזור לו, והמדובר בהקדמת פדיון מלווה מרצון.

אשר לאפשרות הבדיקה על-ידי הועדה, לדעת אפשרות זו קיימת. אני מתאר לי ששר האוצר יביא כל מקרה לאחר בדיקה. אם הועדה תראה צורך לקיים בדיקה מסודית יותר, תוכל להטיל על ועדת משנה לעשות זאת.
להערכת, הסעיף הוא טוב ויש לקבלו.

2. פדר:

ההגדרה "תאגיד הנתון במצוקה כלכלית" היא רחבה מאוד וגמישה מאוד. והיא מעניקה לשר אפשרויות רבות שעוללות לפתוח פתח לשרירות מסויימת. אנו עלולים להמצא במצב, שמפעלים מסויימים יועדפו, כי אין קריטריונים מהי בדיוק מצוקה כלכלית. נאמר כאן על-ידי כמה מחברי הועדה, שועדת הכספים דנה במקרים קונקרטיים שעמדו על סף פשיטת רגל וסייעה להם. כלומר ניתן לפתור את הבעיה מבלי להעניק את הסמכות לשר ולסמוך רק על שיקול דעתו.

לכן נראה לי שהצעתו של חבר-הכנסת רוזליו היא טובה ועל כן אתמוך בה.

א. מלמד:

קודם כל אני רוצה לציין, שפדיון מוקדם של מלווה, אינו גורם המסד לממשלה. בזמנו ניסינו לשכנע את שר האוצר הקודם, שיקדים פרעון מלוות הנזקקים להלוואות, ולא הצלחנו. תעשיין שקיבל אשראי מוכוון, החזיק בידיו מלווה מרצון או מלווה אחר, ועם ישראל שילם לו 30 אחוז בשנה ואחר כך הלך למשרד המסחר והתעשייה וקיבל הלוואה של 2 מליון לירות בריבית של 12%. שאלתי את שר האוצר: מדוע צריך להיות חלם כזה? אמרתי לו: תפדו את המלווה-יותר מזה תחייבו אותו לפדות את המלווה פדיון מוקדם - ולא יזדקק להלוואה. אך, כאמור, לא הצלחנו לשכנע את שר האוצר הקודם.

כל מה שמוצע בטעיף זה הוא - פדיון מוקדם של מלווה מרצון. במשרד המסחר והתעשייה הוקמה בזמנו קרן למפעלים במצוקה. על-פי בקשת התעשיינים הומר שם הקרן. איך נקבעו הקריטריונים לפעולת הקרן? במשרד המסחר והתעשייה יושבים אנשים הממונים על הנושא והם מכירים את המפעלים והם קבעו לגבי כל מפעל ומפעל.

כאשר מובא עניין כזה לפני ועדת הכספים, אנו בודקים אותו בכלים שלנו. חברי הועדה רשאים לבקש מאזנים וכל חמר אחר.

בעקבות הערותיו של חבר-הכנסת רוזליו, אני יכול לציין ביוגרפיה חיובית של מר מרידור, למרות שאני מתנגד להשקפותיו. אבל זה איננו רלבנטי. כאשר לאספקט המוסרי, כמו שיש אספקט מוסרי בבחינת מוסריותו של המבקש - אם כי אנו דנים במפעל ובתאגיד ולא באישיות של הבעלים - כך יש גם אספקט מוסרי אחר - אדם נתן מלווה מרצון והיום הוא זקוק לכסף. אני חושב שמוסריות זו עולה על כל מוסריות אחרת. אינני יודע מתי שוב נזדקק לרצון הטוב של הצבור בגיוס כסף. אדם ששילם מלווה מרצון והוקדם פדיונו כאשר היה נזקק לכך יאמר: יש לי נקודת זכות, אם חס וחלילה אזדקק פעם, עם ישראל לא ישכח אותי. אחרת יאמר אדם: כאשר אני נזקקתי להם, לא נענו לי.

אני יודע על שירותים גדולים שעשתה החברה להובלת פרי למען המדינה. גם אם היה החוק נעשה למען מר מרידור, הייתי תומך בו.

י. כהן-אורגד:

אני מתפלא על כיוון הבקורת שהושמעה נגד סעיף זה. תאגיד יהודי נתן למדינה, כאשר הייתה

במצוקה גמילות חסד. נכון שהמדינה קבעה אתו שתחזיק לו במועד מסויים. אבל הוא נתון במצוקה והוא מבקש להקדים החזר הכסף. אני חושב שזה דבר אלמנטרי ביחסים שבין אדם לחברו ובין תאגיד למדינה.

מה שאינו נראה לי ואינו מקובל עלי, זו הפסקה: "והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו". נניח שבעל התאגיד אינו מוסרי, מה זה רלבנטי? אני חושב שנקודת המוצא צריכה להיות - חדוד והבהרת המושג "נמצא במצוקה כלכלית", וצריך להוציא את המלים: "והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו". מחר יהיה תאגיד, שהשר לא יהיה סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו, ועדת הכספים לא תוכל לאשר לאותו תאגיד פדיון מוקדם של המלווה. אני חושב שאנו צריכים ללכת במידת האפשר לאובייקטיביות של הדברים. ולאובייקטיביות במקרה זה יש שני מימדים; האחד - מימד המצוקה. אני רוצה לשאול את היועץ המשפטי, האם ניתן לקבוע שהשר יקבע קריטריונים מבלי שהם יקבעו בחוק? אני סומך על משרד האוצר, שאם פעם אחת יקבע דבר ברור, זה יתפוס לגבי כל מקרה ומקרה.

אם נשאיר את המלים "והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו", ומחר יהיה תאגיד במצוקה והשר לא יהיה סבור שיש למדינה עניין לעזור בידיו, הועדה לא תוכל לדון, כי העניין נתון לדיסקרציה של השר. אני חושב שהאינטרס של האופוזיציה צריך להיות, להשאיר את המלים "מצוקה כלכלית" ולמחוק את המלים "והשר היה סבור שיש למדינה עניין לעזור בידיו".

חבר-הכנסת מלמד העלה את האלמנט של התועלתיות שבגישה המוסרית. מישהו נתן גמילות חסד ועתה הוא נמצא במצוקה, מדוע נמצא את הדין עמו?

ד. רוזליו: שמעתי בדריכות את ההערות שלכם. ואני רוצה לומר, שלא שמעתי אף חבר ועדה אומר, שהמדינה אינה צריכה לעזור לתאגידים אם היא רואה שיש צורך בזה. ההבחנה שאני עשיתי בין מלווה מרצון ובין מלווה חובה הייתה בכיוון הפוך מזה שנעשה על-ידי כמה מחברי הועדה. לכן לא "עליתי" על הדיסקרציה של השר. אם אנו צריכים לגייס כספים מאזרחים בשעות חירום - ועוד נצטרך לעשות זאת - באמצעות מלווה מרצון, לא יכולה להיות דיפרנציאליות לגבי החזר המלווה. אילו הייתה באה הממשלה ואומרת: תאגיד או אדם הנמצאים במצוקה כלכלית, יוקדם להם מלווה מרצון ששילמו - הייתי מבין זאת. אנו עוד נמצא במצבים שנצטרך ללכת לאזרחים ולבקש מלווה מרצון. לכן מבחינה מוסרית וכלכלית כאחת לא תתכן דיפרנציאליות לגבי החזר המלווה; או שכלל האזרחים יוכלו במצבים מסויים לקבל פדיון מוקדם של המלווה או שהוצאה זו לא תוכר לצורך פט. לכן אני חושב שהצעה זו ביסודה של דבר היא פגומה; בייחוד בתקופה זו כאשר יש עומס דיפרנציאלי על חלקי אוכלוסייה שונים כתוצאה מהמדיניות הכלכלית של הממשלה הזאת, אני חושב שזו שגיאה גדולה. אני חושב שהצעה זו פוגעת בעצם העניין של מלווה מרצון. ולכן אני מציע לחברי הועדה לא לאשר סעיף זה.

היו"ר ש. לוריא: חבר-הכנסת רוזליו, זכותך להגיש הסתייגות. אבל אני אצטער על כך ואשביר מדוע ואני

מקווה שאוכל לשכנע אותך.

זה עתה אשרנו סעיף 2 בהסכמתך. לפי סעיף זה, שר האוצר באישור ועדת הכספים יכול לאפשר פדיון מוקדם של מלווה חובה. איזה הגיון יש בכך שנאפשר פדיון מוקדם של מלווה חובה ולא נאפשר פדיון מוקדם של מלווה מרצון, גם אם הדבר יגרום להתמוטטות מפעלים? כבר אינני מדבר על האשפקט המוסרי שבדבר ואינני מדבר על כך, שהדבר טוב למדינה, כי אחרת תצטרך המדינה להזרים למפעלים אלה כספים ממקורותיה היא. כבר אינני מדבר על כך שיש במעשה זה נעילת דרכים לגיוס כספים

בעת הצורך. מי יהיה מוכן להלוות כספים, אם לא יוכל לקבלם חזרה בשעת מצוקה וכתוצאה מכך יתמוטט?

אני חושב שנוכל להתאחד סביב ההצעה להפריד בין תאגיד ובין נכה. אנו רוצים בתאגידים בריאים ולא בתאגידים נכים. אנו מחליטים על הפרדה והיועץ המשפטי ינסח זאת בהתאם.

א. מלמד: זה הוחלט?

י. כהן: כולם תמכו בכך.

היו"ר ש. לורין: יש הסכמה כללית להפריד בין תאגיד ובין נכה. הפרדה זו אינה משנה מהות הדברים. זה ענין טכני בלבד.

חבר-הכנסת אולמרט, לא הייתי מציע להוציא את ההגדרה "מצוקה כלכלית".

א. אולמרט: לא הצעתי זאת. הצעתי לקבוע קריטריונים בתקנות. לעומת זאת אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת כהן-אורגד למחוק את המלים "והשר סבור שיש למדינה ענין לסייע בידיו".

היו"ר ש. לורין: אי אפשר לקבוע קריטריונים שיכסו כל מקרה.

אנו נצטרך להחליט לגבי כל מקרה ומקרה.

כל מקרה יובא לאישור ועדת הכספים ואנו נצטרך להחליט. יחד עם זאת איננו יכולים להיות ליברלים עד כדי כך שנשאיר בידי השר את ההחלטה לגבי כל תאגיד.

חבר-הכנסת זורע, ועדת הכספים תחליט על כל

מקרה לגופו.

אני הייתי תומך בהצעתו של חבר-הכנסת כהן-אורגד. אין צורך לפתוח את הסעיף במלים "ראה השר". אפשר לנסח את הסעיף כך:

"תאגיד ששילם מלווה מרצון והוא נתון במצוקה כלכלית, רשאי השר להורות כי מלווה מרצון ששילם התאגיד יפטר לפני מועד הפרעון." ואחר כך יבוא סעיף הקובע שהדבר ייעשה באישור ועדת הכספים.

א. מלמד: אתה מרחיב את סמכות השר.

היו"ר ש. לורין: אם אתה רוצה, זו הרחבה; אם אתה רוצה, זו הגבלה.

פ. עמאר: אתה מוציא את האלמנט "שיש למדינה ענין לסייע בידיו"?

היו"ר ש. לורין: כן. אני חושב שכאן צודק חבר-הכנסת כהן-אורגד. תאגיד הנמצא במצוקה, יש לו כל

הזכות לפנות לשר האוצר ולבקש תקדמת פרעון המלווה. אם אנו משאירים את המלים "סבור השר שיש למדינה ענין לסייע בידיו" - אנו מקשים על השר, כי הוא יצטרך לנמק זאת ואנו מקשים על התאגיד. יכול להיות שלמדינה אין ענין לעזור לתאגיד, אבל התאגיד עומד לפני התמוטטות.

פ. זורע: אני מוחה נגד הנוהל לדון על אותו ענין פעמים. כבר דנו בענין זה.

היו"ר ש. לורין: אחרי ההצבעה, אציע הצעה שתמנע את התופעה השלילית של גיוס חברי כנסת, שאינם חברי

הועדה, להצבעה בוועדה.

ועתה ברצוני לשאול את חברי הועדה: האם פרדיון מוקדם בהמלצת השר, ובאישור ועדת הכספים, צריך להנתן רק לתאגיד?

ומה הדין אם מדובר בשותפות או באדם פרטי? גם אם הלוו למדינה סכומים גדולים. מדוע לא תנחן אפשרות זו גם להם? למה לתת פריבילגיה זו דוקא לתאגיד ולא לאדם פרטי, פטריוט שהתנדב ורכש מלווה מרצון, ועכשו הוא נתון במצוקה ורוצה להציל את עצמו?

אנו לא נפתח בדיון מחדש בעניין זה. כיוון שיש השקמה, אני אציע להרחיב אפשרות הפדיון המוקדם של מלווה מרצון. אבל לפני כן נשמע תגובת האוצר על הצעת חבר-הכנסת כהן-אורגד ועל הצעתו.

י. כהן-אורגד:

אני רוצה להבהיר כי מטרתי בחיקון שהצעתי למנוע שיקול דעת של שר האוצר לגבי השאלה, האם יש למדינה עניין לסייע או לא. אני מקבל את הנוסח שהציע יושב-ראש הוועדה. אבל אני מציע שיהיה קריטריון אחד לקביעה אם גורם שסייע למדינה ומבקש פדיון מוקדם של מלווה הוא אכן במצוקה או לא.

היו"ר ש. לורינץ:

אתה יכול להצטרף להצעתו. ניסוח ההצעה ייעשה על-ידי היועץ המשפטי לוועדה.

א. שריד:

אתה מרחיב את הסעיף לא רק לגבי תאגיד?

היו"ר ש. לורינץ:

אני הצעתי להרחיב את הסעיף ולהחילו גם על אדם פרטי או שותפות.

א. שריד:

אם נלך בדרך זו, נהיה מוצפים במבול של בקשות.

ע. הדר:

אני סבור שהיזמה לעניין זה לא צריכה להיות בידי השר. מי שחש עצמו במצוקה, פונה לשר האוצר. לכן אני מציע שהסעיף ינוסח כך:

"אזרח או תאגיד ששילם מלווה מרצון והוא נתון במצוקה כלכלית, והשר סבור שיש עניין למדינה לסייע בפדיון - רשאי השר להורות כי המלווה מרצון ששילם האזרח או התאגיד יפרע לפני מועד הפרעון.

פ. גרופר:

בשלב זה איננו יכולים להחליט על מי שאינם תאגידים.

ת. הקר:

המלים "ראה השר" באות כדי להגיד שיש צורך לשכנע את השר שקיים מצב של מצוקה כלכלית. כלומר לא האדם יבוא ויגיד שהוא במצוקה כלכלית, אלא השר צריך לראות שבאמת מתקיים מצב כזה.

הוצע לפחוק את המלים "והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בפדיון". מלים אלו באות לומר, כי לא בכל מקרה רשאי השר להורות כי המלווה יפרע לפני מועד הפדיון. זו דיסקרציה של השר להחליט אם יש מקום להעמיד את הכספים לרשות האדם. המלים "והשר סבור" באות כדי לתת תכן יותר סביר לעניין ה"רשאי השר". כלומר לא סתם רשאי אלא כאשר הוא סבור שיש למדינה עניין לסייע. כלומר נותנים קריטריון מתי להטיל את הנטל על תקציב המדינה השנה ולא בשנה הבאה, כאשר יש למדינה עניין בכך. אם מדובר על תאגיד שפועל בענף שרוצים למנוע בו משבר, יש מקום לאותה פעולה. זה לא רק עניין של גמילות-חסד, אלא יש אלמנט נוסף, שיש עניין למדינה לסייע בפדיון. כמובן ששיקול זה צריך להיות שיקול סביר, ללא שיקולים זרים, וזה תמיד יובא לפני ועדת הכספים והשר יצטרך לשכנע את הוועדה.

א. אולמרט:

הוא לא יביא כל מקרה לוועדת הכספים.

ת. הקר:

אם משאירים את המלים "רשאי השר להורות" וההוראה סעונה אישור ועדת הכספים, הדרך הרגילה תהיה שתאגיד פונה לאוצר ואומר: אני במצוקה, פדיון מוקדם של המלווה מרצון יציל אותי; השר בודק אם קיימת מצוקה כלכלית, ואם

פדיון מוקדם של המלווה יציל אותו. יכול להיות שגם יפדה את המלווה הוא יתמוטט. אם כך, אין טעם להטיל נטל זה על התקציב. כאשר יש עניין והמדינה מעוניינת, אז יביא את המקרה לוועדה. לא כל בקשה תובא אוטומטית לוועדת הכספים, אלא קודם כל השר עצמו צריך להשתכנע שיש טעם בכך, וועדת הכספים תעשה בקורת על השיקולים של השר.

ח. בר-לב:

זה טעון אישור ועדת הכספים?

ח. הקר:

בין אם יהיה כתוב "והשר סבור שיש למדינה עניין לסייע בידיו" ובין אם לאו, הפרוצדורה היא, שהשר משתכנע ומביא לוועדת הכספים. אני חושבים שקריטריון זה הוא רלבנטי וחשוב וכדאי שיהיה כתוב בחוק.

אשר לשאלה, מה לגבי כל אדם - לאו דוקא נכה - הנתון במצוקה, נכון שיש עוד אנשים במדינה שאפשר לעזור להם בדרך זו. אבל בחוק זה איננו יכולים להביא להקמת מחלקת פעד במשרד האוצר, שתבדוק כל מקרה. אם זה יהיה דבר כללי, ללא קריטריון שאפשר לבדוק על-פי תעודה, יהיו המוני בקשות וצריך שיהיה אדב שיבדוק אם אדם נתון במצוקה, מה מצבו הכלכלי, מה הכנסותיו ומה הוצאותיו.

בשנה האחרונה היו כמה פניות של אנשים שאמרו: אני נכה, נפגעתי והוכרה לי נכות של 100%, אני מבקש לאפשר לי פדיון מוקדם של המלווה. היות וזה דבר שניתן לבדיקה וממילא האיש מוכר על-פי דין והוא מקבל תמיכה מהמדינה בדרך אחרת, יש לו תעודה על-פי חוק הנכים, אפשר לתת לו עוד תמיכה. אנשים אחרים הזקוקים לתמיכה, יש כל מיני מסגרות אחרות שנועדו לכך. לא נראה לי שאפשר להקים מנגנון מיוחד לעניין פדיון מלווה מרצון לאנשים שנמצאים בקשיים כלכליים.

היו"ר ש. לוריא: היות וההסבר של נציגת הוצר לגבי שני הנושאים, עם כל הכבוד, אינו נראה בעיני, אני מחליט שנצביע על סעיף 3 בשיבת הוועדה שתקיים ביום ה'. עד אז אבוא בדברים עם שר האוצר, אביא לפניו דעתם של רבים מחברי הוועדה ואברר מה מעיק על האוצר בנקודה זו, כי לי נדמה ששתי ההצעות מוצדקות לגופו של דבר.

ד"ר ג. קטרון:

אני רוצה להעיר מספר הערות לגבי המונח "תאגיד במצוקה". אני מודה ומתוודה, אני מתקשה להבין את ההתרגשות לגבי הקריטריונים ועל שמכות שר האוצר. מאז 1950 יש חוק ערבויות מטעם המדינה. אקרא את הסעיף הראשון של חוק זה:

שר האוצר מורשה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לערוב בשם המדינה למלווה או לערבויות, אם לדעת שר האוצר נועד הדבר לשמש לפיתוח או לעידוד ענף משק בעל חשיבות כלכלית-לאומית או לתכלית אחרת שיש בה עניין לכלל.

סעיף זה קיים 27 שנה. 27 שנה פונה שר האוצר אם הוא סבור שהדבר לטובת המדינה ולטובת פיתוח ענף מסויים וועדת הכספים מבררת את הדבר, מקבלת דיווח, מקבלת מאזן, מקבלת כל מה שהיא רוצה, - זו לא רק זכותה, זו חובתה, - ומאשרת או אינה מאשרת. אני שואל את השאלה התמימה: מה נשתנה? כאן מוצע אותו דבר. אופרים שצרי לקבוע קריטריונים. מה הקריטריונים לתאגיד במצוקה, אינני יודע.

א. מלמד:

מה גם שהמדובר בכספי התאגיד ולא בכספים של המדינה.

ד"ר ג. קטרון:

רבותי, אין זה משנה מאומר אם כתוב "ראה השר" או לא כתוב. כל עוד נאמר, שהועדה פועלת על-פי פניית השר, אם הקריטריון אובייקטיבי "כביכול", אין זה משנה. השר אינו פונה - הוועדה לא תוכל לפעול. כל עוד אתם מקבלים את הכלל

המקובל, שבענינים כגון אלה כמו אישור מוסדות או ערבויות, הועדה פועלת על-פי פנייה של השר, אין כל חשיבות אם ראה השר. וקריטריונים אובייקטיביים אי אפשר לקבוע כאן.

בניגוד לכל חפיקי בועדה, אני חומך בעמדת הממשלה, כי אני חושב שהנוסח בענין זה הוא בסדר. קביעת נוסחה אובייקטיבית במקום נוסח זה, אינה משנה כל עוד הפנייה צריכה להיות משר האוצר. זה דבר ראשון, שכל חברי הועדה הותיקים מכירים מהדיונים בנושא הערבויות.

כמובן שאין מקום לעשות הגבלה של 5000 לירות לגבי תאגיד. כל פדיון מוקדם לתאגיד, טעון אישור ועדת הכספים. 5000 לירות נקבע לגבי נכה. לגבי נכה נשאלה השאלה, האם כל נכה צריך להוכיח שהוא נמצא במצוקה. אני מסכים עם כל אלה שהתרעמו על הצירוף של נכים ותאגידים. יש בכל זאת הבדל בין תאגיד לנכה.

אני מבקש מהועדה לשקול אם אין מקום לתת לכל נכה פרעון מוקדם של מלווה מרצון.

ת. פסחוביץ: הכוונה איננה לכל נכה. יש נכים מלידה ויש נכי תאונות עבודה.

ד"ר ג. קטרון: אני מבקש לשקול זאת.

היו"ר ש. לורין: ההצבעה על סעיף 3 של הצעת חוק המסילות (הוראות שונות), תשל"ח-1977 תהיה בישיבת הועדה ביום ה', ועד אז אברר הדברים עם שר האוצר.

ב. צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה ועל יבוא טובין), תשל"ז-1977

היו"ר ש. לורין: אנו עוברים לפעם ב' בסדר-היום : צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה ועל יבוא טובין), תשל"ז-1977.

הדיון על נושא העלאת מס ערך מוסף החקיים בשתי ישיבות הועדה שקיימנו אתמול. בצו שלפנינו מוצע להעלות מס ערך מוסף מ-8% ל-12%.

לחברי הכנסת הדר, פדר ורוזליו הצעה אחרת.

ע. הדר: הצעתנו היא להשאיר את מס ערך מוסף בשיעורו הקיים - 8%.

היו"ר ש. לורין: היות והמדובר בצו ולא בחוק, הצעתכם זו אם לא תתקבל ויאשר הצו, תוגש למליאת הכנסת כדיעה נפרדת ולא כהסתייגות.

ח. בר-לב: לי יש הצעה שלישית. אני מציע להעמיד שיעור מס ערך מוסף על 10%, והסיבות הן:

א. העלאה זו תגרום להתייקרות קטנה יותר;
ב. מבחינת החישובים ונוחות התפעול, שיעור

זה הוא סופר-נוח;

ג. שיעור זה יש בו כדי למנוע טעויות ורמאויות. ואם כתוצאה מכך יוצר "חור" מסויים בתקציב, הרי בלאו הכי אין מבטלים כל מסי הקניה ואני מעדיף שהורדת המסים העקיפים האחרים תהיה מתונה יותר על פני העלאת מס ערך מוסף ל-12%.

היו"ר ש. לורין: לוועדת הכספים אין סמכות להעלות שיעור מס ערך מוסף. סמכות זו נתונה בידי שר האוצר. הוא צריך להביא את הדבר להחלטות עם ועדת הכספים, אבל הסמכות היא

בידיו. מיילא יכולה הועדה לאשר את הצו או שלא לאשרו.

ע. הדר:
הועדה יכולה להמליץ לפני השר ואז הוא יוכל לחזור בו מהצעתו.

א. מלמד:
אתמול ביקש חברי, חבר-הכנסת אבטבי, לדחות את ההצבעה על הצו, כדי לאפשר לנו להוועץ בחברינו. כיוון שלצערנו לא הספקנו להוועץ בחברינו, אצביע עכשיו בעד הצו, אבל יכול להיות שבמליאת הכנסת חברי יצביעו אחרת.

היו"ר ש. לוריא:
אני מעמיד להצבעה צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה ועל יבוא טובין),
תשל"ז-1977.

ה צ ב ע ה

בעד צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה ועל יבוא טובין), תשל"ז - 1977
- רוב
- מיעוט
נגד

צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עיסקה ועל יבוא טובין),
תשל"ז - 1977 - א ו ש ר

היו"ר ש. לוריא:
לחברי הכנסת הדר, רוזליו ופדר הרשות להביא דיעה נפרדת למליאת הכנסת.
לגבי הצעת חבר-הכנסת בר-לב, אין צורך להעמידה להצבעה, כי אין לה רוב.

ח. בר-לב:
לא העמדת אותה להצבעה.
היו"ר ש. לוריא:
הרוב הצביע בעד הצו.
ח. בר-לב:
היית צריך להקדים את ההצבעה על הצעתו.
היו"ר ש. לוריא:
אני מעמיד להצבעה הצעה, חרר-הכנסת בר-לב להמליץ לפני שר האוצר להעלות שיעור מס ערך מוסף מ-8% ל-10%.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר-הכנסת בר-לב - מיעוט
נגד - רוב

הצעת חבר הכנסת בר-לב לא נתקבלה

פ. ברמן:
אפשר להביא הצעתו של חבר-הכנסת בר-לב לפני שר האוצר, מבלי שתהיה המלצה פורמלית של הועדה.

ג. צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים),
תשל"ז-1977

היו"ר ש. לוריא:
אנו עוברים לסעיף ג': צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים),
תשל"ז-1977.

הדיון בנושא זה החקיים גם הוא בישיבות הועדה שקיימנו אתמול. עתה נצביע על הצו.

פ. כהן-אורגד:
אני הייתי רוצה להבין מעמדה של הועדה לגבי צוים אלה. כאשר העליתי את הנושא, אמר שר האוצר שהוא מקשיב, אך אינו רוצה להשיב לי במקום כיוון שהוא רוצה לשקול את העניין. אם לוועדה אין סמכות להעלות שיעור המס מעבר להצעת שר

האוצר, או להמליץ על העלאת שיעור המס מעבר להצעת שר האוצר, אין טעם
שאמשיך בדבריו. אם יש לה סמכות כזאת, אני רוצה לנמק הצעה.

היו"ר ש. לוריא: לועדה אין מעמד בענין זה.

ד"ר ג. קטרו: החוק ברור. הועדה מאשרת והיא יכולה לסרב

לאשר. היא איננה יכולה לשנות את הצו.

עם זאת היו דברים מעולם, שהצעת שר האוצר ואפילו צו הובאו לפני הועדה,
ובועדה נתגבשה הדיעה, שאין היא נוטה לאשר את ההצעה או הצו במתכונת
שהובאו על-ידי שר האוצר; לדוגמה, הובא צו בדבר העלאת שיעור מס ל-12
אחוז ובמקום זה נתגבש רוב סביב 10%. במקרה כזה אין הועדה מצביעה הצבעה
פורמלית על 10%, כי אין לה סמכות כזאת, אבל היא מודיעה לשר האוצר, שאין
רוב ל-12%, אבל אם הוא יביא צו על 10%, הצו יאושר על-ידי הועדה.
תקדימים כאלה היו בועדה.

א. מלמד: במקרה דנן שר האוצר שמע את ההצעות השונות,

ולא שינה את הצו. ממילא אין לועדה מעמד

בענין זה.

היו"ר ש. לוריא: שר האוצר שמע את ההצעה. שמענו דבריו של סגן

שר האוצר, שהוא עומד על הצו כפי שהוצע.

שאלתי את הממונה על הכנסות המדינה, שהוא נציג האוצר היושב עמנו, האם
יש שנוי בעמדת שר האוצר, וחשובתו שלילית.

אני מעמיד להצבעה צו מס ערך מוסף (שיעור

המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), תשל"ז-1977.

ה צ ב ע ה

בעד צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות

כספיים), תשל"ז - 1977

- רוב

- מיעוט

נגד

צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים),

תשל"ז-1977 - אושר

ד. צו מס קניה על שירותים (תיקון), תשל"ח-1977

היו"ר ש. לוריא: אנו עוברים לפעיקט ד' בסדר-היום - צו מס
קניה על שירותים (תיקון), תשל"ח-1977.

אני פונה אל נציגי האוצר: תשאירו מס

קניה על מועדוני לילה ובריכות שחיה ואל

תעלו מס ערך מוסף ל-12%. איזה הגיון יש בביטול מס קניה על מועדוני
לילה ובריכות שחיה והעלאת מס ערך מוסף ל-12%?

היו"ר ש. לוריא: חבר-הכנסת בר-לב, עם כל הכבוד, קיימנו

דיון רחב ומקיף בנושא זה. עתה עלינו להצביע,

ובזמן ההצבעה איננו חוזרים על הדיון.

ח. בר-לב: אחמול הפוצצנו בהרים של אינפורמציה ומסמכים

ואמנם קיימנו דיון, אבל אינני זוכר שמישהו

מחברי הועדה התייחס לרעיון של בטול מס קניה על מועדוני לילה. אני
חושב שיש מקום להקדיש 10-20 דקות לדיון בענין זה לפני ההצבעה.

כאשר מעלים מס ערך מוסף מ-8% ל-12%, הדבר

מייקר כל מצרך וכל שירות לכל אדם ב-4%. נוסף לכך אני חושש שיש בכך

פתח לטעויות ולרמאויות ולעיגול, וכידוע מעגלים כלפי מעלה ולא כלפי

מטה; לפעמים לעסוק אין מטבע לתת את העודף ולפעמים הצרכן אינו יודע

לחשב 12% מס על מחיר הקנייה, כשם שלא ידע לחשב 8%. למרות שכבר הצבענו,

הייתי מציע לחברי הועדה שיקול נוסף בענין זה. כולנו מבינים שהדבר יקטין את ההכנסות לאוצר. לכן הצעתי שבד בבד עם העלאת מס ערך מוסף ל-10% נמליץ לפני שר האוצר לכסות את הפער ממסים עקיפים. לפנינו דוגמאות קונקרטיות מניין אפשר לכסות את הפער מבלי לגרום לעיוות ומבלי לגרום נזק לאותו צבור שאנו נבחריו וצריכים לדאוג לו. מי שהולך למועדוני לילה, לא איכפת לי שישלם איכס אחוזים מס קנייה.

מ. נוידרפר:

עם הנהגת מס ערך מוסף - בכנסת הקודמת ובוועדת הכספים הקודמת, הכרזנו שהמגמה היא לבטל בהדרגה את מסי הצריכה הקטנים, שהם מרובי שעורים, כדי להגיע למן אחד על צריכה. היום יש 22 שיעורים של מס קניה הנערים מ-5% עד 102%. מס הקניה מוטל רק על שליש מהצריכה ויש בו עיוותים, בעיקר כאשר הוא מוטל על חמרי גלם וחמרי-ביניים, כי אז מחייבים מוצר מסויים גם במס קניה בשלב הייצור וגם במס קנייה על המוצר המוגמר.

אמרנו שמסים קטנים כמו מס בולים וכול בטחון אנו רוצים לבטל. מטעמים פיסקליים לא נמהר לבטל כל מס הקניה. מס הקניה מכניס 7 מיליארד לירות, וגם בסוף התהליך ישאר מס קניה על מוצרים מותרתיים.

ע. הדר:

הפחת פחות מס קניה והעלה פחות מס ערך מוסף.

מ. נוידרפר:

איש אינו מתאר לו, שנוריד מס קניה בשיעור של 102% על מכונית אמריקאית. אבל בהדרגה נבטל מסי הקנייה עד שבסופו של התהליך יהיה מס צריכה אחד, מס ערך מוסף החל על כל הצריכה. כאשר הנהגנו מס ערך מוסף הפחתנו מס קניה בסכום של רבע מיליארד לירות, ועכשו מעלים מס ערך מוסף ב-4%; העלאה זו תכניס 5,7 מיליארד לירות ברוטו בחשבון שנתי ו-3,9 מיליארד לירות נטו בחשבון שנתי. ההבדל בין הברוטו והנטו נובע מכך, שתקציב ההוצאות של הממשלה גדל כתוצאה מהעלאת מס ערך מוסף, כי הממשלה כקונה משלמת מס ערך מוסף והממשלה כמלכ"ר משלמת מס ערך מוסף המוטל על מלכ"רים. החשבון הכספי יתבטא בשנויים לתקציב שיוגשו במשך השנה כתוצאה מהמדיניות הכלכלית.

א. מלמד:

מהו היקף מס הקניה שאתם מבטלים עכשו?

מ. נוידרפר:

במהלך זה אנו מורידים מסי קניה בסכום של 1,9 מיליארד לירות; מזה במסגרת הצו המונח לפניכם - 100 מליון לירות. 1,8 מיליארד לירות מסי קניה, ביטולם נכנס לתוקף אתמול, והוא יובא לאישור הועדה.

ביטול או העלאת מס על שירותים, שלגביהם אינו קיים האלמנט של אגירה, קובע החוק שהכנסת צריכה לאשר מראש.

מדוע אתם מציעים לבטל מס קניה על מועדוני לילה ואולמי שמחות?

פ. גרופר:

העלית מס ערך מוסף על שירותים אלה.

היו"ר ש. לורין:

העלאת מס ערך מוסף שאישרנו אינה עומדת מול הקטנת מס קניה או ביטולו. עכשו מוצע לוועדה לאשר ביטול מס קניה על שירותים המופיעים בצו שלפנינו. כמה מחברי הוועדה מתנגדים להצעה זו. שמא יסכים האוצר להשאיר מס קניה על שירותים אלה?

מ. נוידרפר:

אנו מבקשים לבטל מס קניה על השירותים המפורטים במסמך שלפניכם. שירותים אלה הם כל השירותים עליהם מוטל מס קניה. מס קניה אינו מוטל על שירותים של עורך-דין, של רואה חשבון, של מספרות, של מכבסות ושירותים אחרים. זו רשימה מקרית ומעוותת. מדוע יהיה מס קניה על שירות למכשירים חשמליים ולא יהיה על שירות של עורך-דין? לאחר שהטלנו מס ערך מוסף גבוה על כל השירותים, לא יתכן שיהיה מס כפול על רשימה לגמרי מקרית. יש גם בעיות

קשות של פיקוח. הדבר הבולט ביותר הוא - מס הקניה על השכרת אולמות לשמחות. כאשר אני קבצן ואין לי מקום לערוך שמחה בביתי ואני שוכר אולם, אני משלם מס קניה. כאשר אני עורך את השמחה בוילה ומזמין שירות קטרינג, אינני משלם.

ח. בר-לב: אין מס קניה על קטרינג?

מ. נוידרפר: לא. עכשו יוטל על שירותים אלה גם מס ערך מוסף בשיעור של 12% וגם מס קניה. מס הקניה שאנו מציעים לבטל עתה, מסתכם ב-100 מליון לירות.

א. אבטבי: בעקבות הנהגת מס ערך מוסף יש מגמה לבטל מסי קניה. אבל צריך להיות סדר עדיפויות בביטול מס הקניה. עדיין יש מס קניה בהיקף של 5 מיליארד לירות.

פ. גרופר: על מכוניות, לא על שירותים.

א. אבטבי: יש עוד שירותים שחל עליהם מס קניה?

מ. נוידרפר: כן.

א. אבטבי: דברים שהם בבחינת מותרות צריכים להיות בתחתיתו של סולם העדיפויות.

היו"ר ש. לורין: שאלתי מהו שיעור מס קניה על שירותים אלה, ונאמר לי: 25%. אנו מעלים מס ערך מוסף

ב-4% ומבטלים מס קניה בשיעור של 25%. זאת אומרת, אנו נותנים הקלה אבסולוטית לשירותים אלה. כיוון שמה שאנו צריכים לדאוג לו היום אלו הן הכנסות המדינה וצו לגבי ההכנסות אחרנו, וכאן בא האוצר ומציע הקלות, יש חברים החושבים שאיננו צריכים למהר במתן הקלות. כיוון שיש מחשבה כזאת, לא יקרה שום אסון, אם אני, בשם ועדת הכספים, אתייעץ בענין זה עם שר האוצר, ונביא את הצו לדיון ולהצבעה בישיבת הועדה ביום ה'.

פ. גרופר: פנל זה מגן על מיעוטי היכולת. באי ביטול מס הקניה המוצע בצו שלפנינו, אנו פוגעים במיעוטי היכולת. אלה שאין להם וילות בסביון ובהרצליה פיתוח, אלה הנמנים עם עמך, עורכים את שמחותיהם באולמות. בזה שאיננו מבטלים מס קניה על אולמות לשמחות, אנו פוגעים דוקא בשכבות החלשות.

אם איננו מבטלים מס קניה על בריכות שחיה צבוריות, אנו פוגעים במצרך עממי ששמו בריכת שחיה צבורית. אליהן באים אלה שאין להם בריכות שחיה פרטיות.

ח. בר-לב: מתי היית לאחרונה בבריכת שחיה? לך לבריכת גורדון בתל-אביב ותראה מי בא לשם.

פ. גרופר: לך לבריכה בירושלים ותראה שבאים לשם בני השכבות החלשות. אנו עושים פה עוול למיעוטי היכולת. לכן אני מציע לא לדחות את ההצבעה, אלא להצביע היום.

היו"ר ש. לורין: אם אנו דוחים את ההצבעה ליום ה', איננו עושים עוול גדול.

מ. נוידרפר: אם לא יבוטל מס קניה על אולמות לשמחות, יחול עליהם 12% מס ערך מוסף ומס קניה. זה יביא להעלמת המס. לא נגבה את המס הזה.

אין היום מס קניה על מזון; יש עוד שרידים קטנים של המס על משקאות ועל עוד כמה פריטים. אין מס קניה על כלי בית ואין כמעט מס קניה על טכסטיל. יש 10% על חוטים וגם מס זה היינו מבטלים אלמלא דרישתה של התעשייה, שזה מאפשר לה הגנה מפני יבוא. אין מס קניה על מכוני יופי, על מכבסות ועל מספרות. יש לנו קשיי גבייה גדולים. לפי עניות דעתי, הגיע הזמן לבטל מס קניה גם על השירותים המפורטים בצו.

היו"ר ש. לורינץ: ההצבעה על צו מס קניה על שירותים (תיקון), תשל"ח-1977 תהיה בישיבת הוועדה ביום ה'.

ה. חוק עידוד החסכון - תכנית חסכון כפל-כפליים

היו"ר ש. לורינץ: אנו עוברים לסעיף ה' בסדר-היום - חוק עידוד החסכון - תכנית חסכון כפל-כפליים. נשמע דברי הסבר מפי מר שיגא.

מ. שגיא: תכנית החסכון כפל-כפליים מקבילה לתכנית החסכון "ח"י-כפליים" אך יש בה הטבות נוספות על חשבון הבנקים. והיא נועדה להגביר את החסכון בתקופה הקרובה. תכנית ח"י-כפליים היא לשש שנים ותכנית כפל-כפליים היא לשמונה שנים, כאשר המענק של 10% נשאר, אבל בתום 7 שנים במקום ריבית לא צמודה של 3% בתכנית ח"י כפליים תהיה ריבית צמודה של 4.5% ובתום 8 שנים תהיה הריבית 6%.

ח. בר-לב: עד מתי תהיה התכנית בתקפה?

מ. שגיא: עד 31 בדצמבר 1978.

היו"ר ש. לורינץ: אני מעמיד להצבעה חוק עידוד החסכון - תכנית חסכון כפל-כפליים.

ה צ נ ע ה

פה אחד אושר חוק עידוד החסכון - תכנית חסכון כפל-כפליים

היו"ר ש. לורינץ: אני רוצה להעיר הערה אחת - ואני מבקש להביאה לבן של הנהלות הבנקים: אין רשות לבנקים, ולא טוב הם עושים, כאשר הם מפרסמים בעתונות ובפרוספקטים תכניות חדשות לפני שאושרו על-ידי ועדת הכספים. אנו מבקשים שדבר זה לא יישנה בעתיד.

י. כהן-אורגד: אדוני היש-בראש, אני רוצה להציע הצעה לשיקול דעתך: אנו מתייחסים לתכניות חסכון כאלה או אחרות באופן שוטף. אולי אפשר שבמקום שמליאת הוועדה תעשה זאת כלאחר יד, יועבר הנושא לוועדת משנה או לעודה אד-הוק, כדי שלא נטפל בנושא זה כלאחר יד? אינני מבקש להתליט עכשו. אני מוסר זאת לשיקול דעתך.

היו"ר ש. לורינץ: נשקול בדבר ונעשה משהו בכיוון זה.

ו. אכרזה על האחזיות והתנחלויות חקלאיות - תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי), תשל"ד-1974. תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (חפצים ביתיים) (תיקון), תשל"ח-1977.

היו"ר ש. לורינץ: אנו עוברים לסעיף ו' בסדר-היום: אכרזה על האחזיות והתנחלויות חקלאיות - תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי), תשל"ד-1974;

תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (חפצים ביתיים) (תיקון), תשל"ח-1977. נשמע דברי הסבר מפי נציג האוצר.

ח. דרוקלר: במסגרת האכרזה מוצע לאפשר תשלום פיצויים על נזק ישיר ועקיף בהאחזיות מעבר לקו הירוק, שעליהן לא חל מס רכוש. המדובר בישובים חקלאיים ששמותיהם מפורטים ברשימה שלפניכם. ישובים אלה הוקמו בתקופה האחרונה. לצערי, אנו צריכים לשלם עתה פיצויים לאחר המושבים. בתקנות אלו מוצע להשוות תנאי האחזיות שמחוץ לתחומי הקו הירוק לתנאים של ישובי ספר בתחומי הקו הירוק.

י. כהן-אורגד:

מה לגבי ישובים שמעבר לקו הירוק שאינם ישובים חקלאיים?

ח. דרוקלר:

לגבי נכסים שאינם חקלאיים קיימות החקנות החלות על נכס חוץ ישראלי.

י. כהן-אורגד:

הן חלות על מעלה אדומים?

ח. דרוקלר:

גם תעשיין הבונה מפעל ברמה יכול לבטח את המפעל.

י. כהן-אורגד:

אין צורך בתקנות מיוחדות?

ד"ר ג. קטרון:

זה טעון אישור ועדת הכספים.

י. כהן-אורגד:

האם-נכסים עירוניים בהתנחלויות שמעבר לקו הירוק מבוטחים כמו ביתי ברמת אביב?

ח. דרוקלר:

ביטוח מעבר לקו הירוק הוא ביטוח מרצון. יש ועדת מנכ"לים הקובעת אם נכס יכול להכלל

בהגדרה של נכס חוץ ישראלי.

ד"ר ג. קטרון:

וועדת המנכ"לים ממליצה וועדת הכספים מחליטה.

היו"ר ש. לורינץ:

לגבי מעלה אדומים נדמה לי שהחלטנו. על כל פנים אין בעייה עקרונית בעניין זה.

י. כהן-אורגד:

במידה ונושא הביטוח של ישובים שאינם חקלאיים מעבר לקו הירוק, לא בא על סדורו, יזורז התהליך והנושא יבוא על סדורו.

ח. דרוקלר:

יכול להיות שהישובים לא הגישו בקשה.

י. כהן-אורגד:

כדאי להפנות חשומת לבם שעליהם להגיש בקשה.

היו"ר ש. לורינץ:

אני מצביד להצבעה אכרזה על האחזויות והתנחלויות חקלאיות - תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי), תשל"ד-1974; תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (חפצים ביתיים) (תיקון), תשל"ח-1977.

ה צ ב ע ה

אכרזה על האחזויות והתנחלויות חקלאיות - תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי), תשל"ד - 1974 - אושרו

תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (חפצים ביתיים) (תיקון), תשל"ח-1977 - אושרו

היו"ר ש. לורינץ:

אני מודה לכם.
הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.45